

بيان الإجماع وهو المصدر الثالث لأحكام الشريعة

So Bandingan Ko Al Ijma' A Ika Tlo A Pkhapoonan O Kokoman O Shari'ah

al Khutbah 89

Ki: Alim, Hassanor bin Maka Alapa
al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى يَهْدِيهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ وَبَعْدُ.

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (البقرة 31)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn (al Baqarah 31).

So langowan a podipodi a go so samporna' a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, a go mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, a go so pangararata o manga galbk tano, sa

taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allah

Aya bandingan tano imanto na so osayan ko IJMA' a skaniyan i ika tlo a pkhapoonan o kokoman o Shari'ah ko oriyen Qur'an a go so Sunnah. Mataan a bandingana'i a madalm i osayan a mangingindaw sa mikhasad a dirigod a rapg o kalantas o pamikiran.

So Ijma' sii ko Basa na giipakanggolalann ko maana a kathkhs (al Azm), pd roo so Hadith a pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: **Da' a Powasa o taw a da niyan mathkhs (so niyat) so kapphowasa ko kagagawii**. Aya maana niyan na tiankd iyan a go thikhs iyan a piniyat iyan a pphowasa ko kapitaan on. Go so pagtaw na mia Ijma' siran igira tomikhs siran ko kapnggalbka iran ko galbk. Go pd roo so katharo' o Allāh: **Thkhsa niyo so btad iyo a go so manga sakotowa' iyo** (Yunus 71). Aya maana niyan na tankd kano a go thkhs kano. Go datar oto a giipakapamantkn so maana niyan ko kiaopakat (al Ittifaq) sa miatharo' a: Mia ijma' kami ko dataraya, aya maana niyan na miaopakat kami ron. Aya mbidaan o dow a maana so maana a kathks (al Azm), na pkhatoon ko sakataw a go sii ko madakl, na so kiaopakat (al Ittifaq), na sii bo' pkhatoon ko sagorompong a kiasobra-an so sakataw ka so sakataw na di niyan mipagopakat a ginawa niyan.

Sii pman ko maana niyan ko kitab (Istilah), na inosay ran sa osayan a madakl a miakambidabida' sa moonot ko kiapakambidabida' iran ko manga sarat iyan, sa oman siran mtad sa sarat o kakhabaloy niyan a bagr a dalil na omanan iran so Ta'rif (tokaw) niyan sa sankot a makatotoro' on.

Sa aya marani sanko'i a manga Ta'rif na so katharo' iran a:

Skaniyan so kiaopakat o manga Mujtahid ko Ummat o Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko oriyen o kiawafat iyan sii ko isa a masa a pd ko manga masa sii ko kokoman a kitab a minggolalan sa ijtihad.

So Osayan o Ta'rif:

So kiaopakat o manga Mujtahidin: so kiapamagompong iran sa minggolalan sa katharo' odi' na galbk odi' na so makasosold ko maana ankoto a dow a pd sa kiatankd (Taqrir) a go so katrrn (Sukut) sii ko taw a khasanaan on ankoto a dow ko kakhamataani ko Ijma' sa datar o kakhaosaya on ko Ijma' Sukuti (Ijma' a tiargan a tirnan).

Sa aya mapipikir ko manga Mujtahidin na so taw a inisampay ko pankat a kapagijthad, a skaniyan so kapasang a so misabap on na khagaga niyan so kapakambowata ko manga kokoman phoon ko manga dalil iyan, sa phakaliyo sabap sankanan a sankot so kiaopakat o kalilid a taw a go so taw a da misampay ko pankat a Ijtihad, ka giyanka'i a manga taw na adn oto a da dn a ba iran pamikiran ka datar o kalilid a taw, odi na so pamikiran iran na di khatarima' ka kna' o ba siran manga Mujtahid. Sa o adn a maadn a sakataw a Mujtahid ko isa a masa na di khaadn sabap ko katharo' iyan so Ijma' sa so katharo' iyan na di khabaloy a patoray ko salakaw ron ka kagiya da mabaloy a dalil ogaid na matag pamikiran a khapakay a makaatod na

khapakay a maribat, apiya pn patoray rkaniyan so kanggalbka niyan on ko kabnar o ginawa niyan.

So kiasanday niyan ko "Ummat o Mohammad" na miakaliyo ron so kiaopakat o manga pagtaw a miangaona, ka kagiya kna' oto o ba bagr a dalil ko Sari'ah tano, mlagid o tharo'a tano a so kiaopakat iran na kna' o ba Ijma' odi' na Ijma' ko da pn kamansok o manga kitab iran.

Go so kiaaloya "ko oriyen o kiawafat iyan", na sankot oto ka an on makaliyo so kiaopakat sii ko masa niyan a Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), ka kagiya kna' oto a ba Ijma' ka so kiaayon o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko tindg o manga Sahabah sa miaopakat siran on na so kokoman na khatatap sa nggolalan ko kiaayoni niyan on kna' o ba minggolalan sa Ijma' na o sopaka niyan siran na di khatarima' so kiaopakat iran, ka kagiya aya pkhapoonan o kitab ko masa niyan na skaniyan so Wahi, sa giyoto i sabap a da maaloy so Ijma' ko katharo' o Mu'ad ko kiaiza'i ron o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kakhokom iyan ko kiasogo'a on sa Yaman a phangokom.

So kiaaloy o "masa a pd ko manga masa", na sankot a patoray ka o da on misankot na aya maphmaana o Ijma' na so kiaopakat o manga Mujtahidin sii ko langowan o manga masa, na phakatonay oto sii ko di kakhmataani ko Ijma' sa taman sa kapakatindg o bankit, sa di khapakay a balowin a dalil a skaniyan na sopak ko kiaopakatan a skaniyan na dalil a pd ko manga dalil a kitab.

Go so katharo' a "sii ko kokoman a kitab" na sankot, a skaniyan so di khasabot a go di khakowa o da nggolalan ko katharo' o kitab sa miniliyo ron so kiaopakat ko btad a basa odi' na akal odi' na adat ka giyanka'i a kaopakat ko datara'i na da makasold ko goliling o Ijma' ka aya bo' a masasangan o Ijma' na so kokoman a kitab.

Na so kinisompat on o "minggolalan sa Ijtihad" na sankot a mabagr ka kagiya so Ijma' na di khabaloy a dalil a khatarima' inonta bo' ko manga mas'alah a Ijtihad, a sii makasosold ko nganin a adn a titayan on a aya kapakatotoro' iyan ko kokoman na antaan a pamikiran (dhanni) odi' na so da' a miabathk on a titayan, sii pman ko adn a miaaloy ron a dalil a gtas a pd ko manga titayan na skaniyan na tatap sabap sankoto a titayan sa di makapangingindaw sa Ijma' ko kazawa'i sankoto a kokoman.

Na sabap san na di khamataan so Ijma' inonta bo' o maopakat so manga Mujtahidin langon sa o aya maopakat na so kadaklan kiran na di khaadn so Ijma' a go da' a bagr iyan ko pamikiran o sabaad ko manga Ulama, ogaid na siopak siran o sabaad sa aya tindg iran na so Ijma' na khaadn ko kaopakat o kadaklan ko manga Mujtahidin amay ka so somiopak na maito' a tanto ka datar o sakataw odi' na dow a ka kagiya so pamikiran o Ummah na aya mapipikir on na so kadaklan, sa so kakhalingding ko karibat (Ismah) na sii khaadn ko pamikiran o kadaklan, a go kagiya aya pkhatarima' na so kadaklan sii ko manga btad a Fiqhi, sa gowani a maadn anan a makasosopak ko maana o Ijma' a kitab na adn a ika tlo lompok a aya kpit iyan na so kiakadn sa zokhodan ko dow a pamikiran sa pitharo' iran a: Di khabaloy a Ijma, ogaid na bagr a dalil ka kagiya makatotoro' sa mapayag ko kaaadn o dalil a marayag a giyoto i siandayan iran on, ka o di tano to tharo'a na aya khipatoray na so kakhabaloy o maito' a somosopak a siran i miakatoon sa dalil a so da matoon o kalankapan sa giyoto na tindg a mawatan.

Sa ginintas oto o sabaad kiran sa mapiya a kagintas sa pitharo' iran a; So sakataw a Mujtahid na o sankaa niyan so kalangkapan na amay ka inayonan iran ko Ijtihad iyan na di khaadn so Ijma' odi ron mioman so tindg iyan ka datar o kiasopaka o Ibn Abbas ko manga Sahabah, sii ko karoma a mama a go so dow a loks odi' na so karoma a babay a go so dow a loks a aya kipantag o ina' na so ika tlo bagi ko kalangowan o tamok a minibagak o miatay.

Na amay ka da iran on ayoni ko Ijtihad iyan sa sankaan iran so katharo' iyan na khatankd so kokoman a Ijma' sa apiya da on so katharo' iyan ka datar o kiasanka' o Ibn Abbas ko kahaharama ko Riba a miakaplbiya (Riba al Fad'l) a pitharo' iyan a: Da' a Riba inonta bo ko pkhataalik (Riba an Nasi'ah) ka datar o kaphasaa niyan ko diyanka a tamok sa kasobraan ko datar iyan sa sosen sa mataalik, na o pama ka matonay na kna' o ba haram, na so manga Sahabah na sianka' iran ankoto a tindg iyan sa taman sa miapanothol a komiasoy ko tindg iran sa miaadn so Ijma' a miatankd ko salakaw ko kpit iyan.

Sabap roo na pitharo' al Imam Mohammad bin al Hassan a: Opama ka kokom so Kali sa kakhapakay o kaphasaa ko salad a Dirham ko dow a lad a Dirham sa onot ko katharo' o Ibn Abbas na di mipnggolalan so katharo' iyan ka kagiya makasosopak ko Ijma'.

Go datar oto a di khiitong so kiaopakat o sabaad ko kokoman sa ba Ijma' ko kiasanka' o sabagi', na di mambo' khatarima' so kiaopakat o manga Mujtahid ko isa a ingd, odi na isa ka sagorompong ko pagtaw, ka kagiya siran na kna' o ba siran so kalangowan o manga Mujtahidin, sa di oto phakasold ko Ijma' a so khabaloy a bagr a dalil (hujjah) a patoray ko manga taw ko kalangolangon iran, go di khiitong sa Ijma' so kioapakat o manga taw sa al Madinah, go so kiaopakt o manga taw ko dow a Haram, a giya Makkah a go giya al Madinah, go so kiaopakat o dow a misir a giya al Kufah a go giya al Basrah, go di pn so kiaopakat o dow a Shaykh, a so Abu Bakr a go so Umar, go di pn so kiaopakat o Ahlul Bayt, a go so salakaw roo a so miatharo' a pd sa Ijma'.

Aya maana o kiaopakat (al Ittifaq) sii ko Ta'rif na so kaopakat iran ko katharo' a satiman, sa o mabagi' so manga Mujtahidin sii ko isa a masa sii ko mas'alah sa dow a katharo' na ino khabaloy oto a Ijma' sii kiran sa da' a sii ko mas'alah a rowar ko isa sankai a dow a pamikiran, sa di khapakay ko taw a phakasalono' ko oriyon iran so kaadn sa katharo' (kpit) a ika tlo?.

Rk o manga Usuli sankai a mas'alah so tlo a pamikiran:

Paganay ron: So kiasapar ka kagiya so kaadn sa kpit a ika tlo na makasosopak ko Ijma' a miaona na so kasankaa ko Ijma' na di khapakay.

Ika dow a: Khapakay kiran so kaadn sa pamikiran a ika tlo, ka kagiya da' a miaona a Ijma' ka aya miaona na so kiasobag iran sa dow a kpit ko Ijtihad iran.

Ika tlo: So pamikiran a ginintas iyan sa amay ka so pimbago a ika tlo a kpit na khabinasa niyan so piagayonan o dow a pamikiran na di khapakay, sa amay ka da' a khabinasa niyan roo na khapakay a go mapnggalbk.

Sa aya ibarat o paganay na: So kiasobagi ko manga Sahabah ko mas'alah ko ama a dato a pd iyan so manga pagari sii ko dow a pamikiran, isa a pamikiran na aya tindg iyan na phakawaris a pd iran a manga pagari, na so isa a pamikiran na da niyan pakawarisa so manga pagari ka kharnding iyan siran sa datar skaniyan o kokoman o ama. Na o makaoma so Mujtahid ko oriyan oto sa tharo'on iyan a; aya bo' a phakawaris na so manga pagari na miabinasa niyan so piagayonan ko dow a pamikiran a skaniyan so ama a dato a phakawaris sii sankoto a dow a tindg.

Aya ibarat o ika dow na so kiasobagan ko manga Sahabah ko mas'alah a karoma a mama a go so dow a loks sii ko dow a pamikiran, isa on so, aya pamikiran iyan na so khakowa niyan so ika tlo bagi ko mialamba' a kipantag ko oriyan o kapakawaris o isa ko karoma (sulus al baqi) so pman so isa a pamikiran na aya tindg iyan na khakowa niyan so ika tlo bagi ko langowan o tamok a minibagak (sulus kullil mal) a miphrakhs iyan so isa ko karoma. Na o adn a khpit ko oriyan oto sa khakowa niyan so ika tlo bagi ko tamok ko kiprakhsn iyan ko karoma a babay, a go khakowa niyan so ika tlo bagi' ko mialamba' ko tamok ko oriyan o kapakawaris o phakawaris a pd iyan so karoma a mama na giyankanan a kpit na da' a miaankat iyan a nganin a kiaopakatan ko dow a pamikiran. Sa giyankanan a katharo' na aya marayag ko manga pamikiran a tlo ka kagiya pphangalian iyan so kasopaka ko Ijma' a miaona ko btad a kapag'pdaan ko It iran a dow.

SO KAKHAPARO O IJMA' A GO SO KABAGR IYAN A DALIL

O pangndod tano ko manga kitab a so piamagosay niyan so manga pakaasal o Fiqhi (Usul al Fiqhi) a go so manga Dalil iyan na matoon tano a minitogalin a miakapoon ko kalankapan ko manga Ulama (Jamahirul Ulama) so katharo' a mataan a so Ijma' na Dalil a phamatoray (mulzim) ko manga taw a miaopakat a go sii ko phakasalono' kiran sa skaniyan a Ijma' na sii ko pankatan a ika tlo ko oriyan o Kitab o Allāh (Qur'an) a go so Sunnah o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ka kagiya aya pphangndodan ko katokawi ko manga kokoman o pphamangitana' a btad a so da maaloy so kokoman iyan sa mapayag ko Qur'an a go so Sunnah na skaniyan so kapag Ijtihad a go so kapakanggalbka ko pamikiran, sa amay ka so manga Mujtahidin na pangilayin iran so kokoman o minitana' a btad sii ko isa a masa a pd ko manga masa na go siran misampay sabap ko Ijtihad iran sii ko kokoman a matndo' na maadn a giyoto i kokoman iyan, sa da dn a maana o kakhasoya ko kaploloba sa kokoman, ka kagiya di siran khisamapy ko nganin a ba niyan kalawani so nganin a siampayan kiran sa minggolalan sa kiaopakat iran, a go kagiya so kapapalihara o Ummah ko karibat a so miatankd ko Sunnah na aya khibgay niyan a sabot na so kababaloy niyan a bnar a go makasosogat, amay pman ka da' a ba on miaona a kiaopakat na so pinto' o Ijtihad na kallkaan ko taw a miapatot on so kapagijtihad sankoto a mas'alah.

Giyanan i diyanka' a kiaopakatan ko kalankapan a manga Ulama, sa miaompong siran sa mataan a so Ijma' na khaparo so kitana' iyan a go sabnar a minitana' dn a go kiamataan sii ko bontal iyan, a go da' a mbidabidaan o oman i masa sii sankoto.

Ogaid na adn a sagorompong a salakaw a somianka' siran sa makambibidabida' so manga tindg iran, sa adn kiran a kiokom iyan so kamumustahil o Ijma', sa adn pman a tiarima' iyan so kakhaadn iyan ogaid na sianka' iyan so kabagr iyan a dalil, sa adn pman a tiarima' iyan so kakhaadn iyan a go so bagr iyan a dalil ogaid na bialoy ran a bagr a dalil a matag bontal a da' a arga' iyan ka kagiya giya bo' a kapzawa'i niyan ko

dalil sii ko pamikiran iran, adn pman a aya tindg iyan na bagr a dalil sii ko lawas iyan ogaid na tindo iran a sii bo' ko isa a masa a mattndo' a so masa o manga Sahabah.

Sa palaya tano binntayin anka'i a manga pamikiran ka an tano mabatal so manga daawa iran a so kkpitan iran, oriyan iyan na kilangn tano so manga dalil o kalankapan a manga Ulama ka an mabaloy so kathankda tano ko kamataan a da' a saninsaning iyan ko langowan a sankaan sa tharo'on tano a:

So pamikiran a paganay: A skaniyan so katharo'a so Ijma' na mustahil ko lawas iyan, na aya mikhpit san na so sabaad ko mionot ko sagorompong a **an Nidham** (*) a go so sabaad ko Shi'ah.

(*) So an Nidham na skaniyan so Ibrahim bin Sayyar al Basri a miawafat ko ragon a 231 H. a skaniyan i olowan ko sagorompong a Mu'tazilah a inibtho ron so ngaran iyan a skaniyan i paganay a somanka ko kabagr a dalil o Ijma' a go so Qiyas, a go tiokasan iyan so manga Sahabah a go so manga Ulama ko Hadith, sa pphanotholn o manga Kitab a thothol (Tarikh) a skaniyan na ipapayag iyan so kandosa a go giimaginom sa pakabrg, sa so taw a datar anan na da' a timbang o katharo' iyan sii ko kitab a go sii ko agama.

Sa aya pangantap anka'i a manga taw na so Ijma' na mustahil ko kalalayami ron ka kagiya misasankot ko kakhamataani ron ko paganay, oriyan iyan na so katokawi ron ko ika dowa, oriyan iyan na so kakhitogalin iyan ko ika tlo, sa langon dn anan na di khaparo.

So paganay na kagiya so kaopakat na khipatoray niyan so kakhitogalin o kokoman sii kiran a go so kakhitogalin iyan ko kalangolangowan o manga Mujtahidin na mustahil oto sabap ko kambidabida' o manga darpa' iran a go so kipapayapat iran sa kalankapan sa doniya, sa amay ka di kiran khitogalin so kokoman na di siran mambo' kaparo o ba siran maopakat.

Go kagiya so Ijma' na patoray a matago' on so Sanad (so kiasandayan on) na amay ka so sanad na gtas a di mapag'ma ko manga Mujtahidin sabap ko kandadakil o manga okit ko kakhitogalin iyan na khabaloy a katotokawan kiran a skaniyan i pphanarigan iran sa di dn kailangan so kaopakat iran on, na amay pman ka kna' o ba gtas ka matag antaan a pamikiran na kapzosopakaan o manga pamikiran iran na di ron khaparo o ba siran maopakat ko sabot a satiman a maana, sa datar o di kakhaopakat o oman i isa ko kapkhababaya i ko pangn'nkn a satiman ko satiman a masa.

So Ika dowa: A so kamumustahil o kakhatokawi ron ko kibtadn on sa kiamataan, na kagiya giyoto na misasankot ko kakhatokawi ko pizakatawan o manga Mujtahidin, a go so katokawi ko nganin a siampayan o oman i isa sii sankoto a kokoman a go so kakhatokawi ko kiaopakat iran on, na langon anan na margn a di khaparo, sabap sa kakhapakay a so sabaad kiran na migagayib ko katataronko' iyan odi' na misibay sa darpa' antaa ka misasaog ko manga taw a kalankapan sa di makikilala o ba skaniyan Mujtahid, odi' na so kapsmbag o sabagi' kiran sa pakaiza' na sopak ko paparatiayaan iyan sa kalk iyan ko kapphanalimbot o manga dato, sa langon dn anan na khabaloy niyan so kaopakat iran a mustahil.

So Ika tlo: So ka mumustahil o kakhitogalin iyan ko taw a pagosaran on a salakaw ko kiaopakat, ka kagiya so okit a kakhitogalin iyan na adn oto a pnggolalan sa sa Tawattur antaa ka Ahad, na so kakhitogalin iyan sa Tawattur na mustahil ka di khatarima a go mawatan o ba katokawi sa nggolalan sa Tawattur so langowan a pamikiran o manga Mujtahidin sa intiro a doniya sa ithogalin iran ko salakaw kiran sa taman sa kisampay niyan rki tano, sa aya khalamba a okit na so kakhitogalin iyan sa nggolalan sa Ahad sa da' a khibgay niyan a maana ko kiatankd iyan a rowar sa antaan a pamikiran, na so antaan a pamikiran na di khasanaan.

Giyanan i maririnkit a manga daawa iran, a skaniyan ko katharo' o manga Usuli na kapangadn sa sankaan ko btad a minitana dn a go miakamoayan. Ka sabnar a miatankd so Ijma' ko masa o manga Sahabah na minitogalin so sabaad ko manga mas'alah niyan sa minggolalan sa tawattur sii ko kalangowan o masa sa taman sa inisampay rkitano.

Pd roo so kiaopakat iran sii ko kapakaonaa ko Dalil a gtas san ko Dalil a antaan a pamikiran, ka kagiya so manga panonogalin a manga taw na kiamasaan iran so manga Mujtahidin ko oman i masa a ppkhakaonaa iran so dalil a gtas. Sa datar oto a kiamasaan iran so kiaompong o manga Sahabah sii ko kiaidini ko Abu Bakr ko kadato sa miatatap siran ko kiambayorantang sa da dn a somiopak a isa bo sa taman sa miawafat, go kiamasaan iran so kiaompong iran ko kathimoo ko Qur'an ko masa niyan sa da dn a somiopak a isa bo', sa minitogalin oto sa Tawattur sa taman imanto. Sa datar oto a initogalin iran so kiaompong o manga Sahabah ko kambgi ko ina a bai sa ika nm bagi ko kababaloy niyan a isa antaa ka madakl sa da dn a somianka a isa bo, na go daa inindod iyan so pamikiran iyan sa miatatap dn a pkhitogalin sa Tawattur ko masa ko oriyen o isa a masa sa taman imanto.

Go datar o kiaopakat iran ko kiaharama ko Riba sii ko manga shayi' a nm soson a minitalingoma o Hadith sa da dn a somianka' roo sii ko apiya antonaa a masa, sa so kiazosopaka a miaadn ko oriyen iyan na sii bo ko ino ba so kahaharam na sii bo sankoto a nm btad antaa ka ba phakatana' ko salakaw ron sa nggolalan sa kataks, sa khasanaan ko kambatala ko daawa iran so katankda ko sabaad ko phizagintasan iyan sii ko masa o manga Sahabah.

A so bilangan o manga Mujtahidin a pd kiran na da mabaloy a ba madakl a so di khaparo so katokawi ko manga pamikiran iran, a go da dn a miatoon a isa kiran a ba niyan inikokom so sopak ko paparatiayaan iyan, ogaid na pphakalankapn iran so manga pamikiran iran sa mapayag sa taman sa apiya sii dn sa hadapan o dato Khalifah o manga Muslim, sa so inikasoy niyan so sbag iyan ko isa a pakaiza' na inaloy niyan so sabap a kinikasowin iyan ko tindg iyan, sabap roo na lomiankap so manga mas'alah a miaompong siran on ago so manga mas'alah a kiazosopakaan iran.

Na so miakasalono kiran a manga Mujtahidin na pphakalankapn iran so manga kpit iran sii ko kassmpanga iran ko manga dato sa di ran ikhalk so kisogat kiran o siksa anka'i a manga salimbot a manga olowan, sa so sabaad kiran na miasogat a masakit a siksa sa pantag sa kapphakalankapa niyan ko tindg iyan a bnar na andamanaya i kaphangantapa on sa so inikokom iran na salakaw ko paparatiayaan iran sa pantag sa kalk ko kaphanalimbot o dato?.

So pman so katharo anka'i a manga taw ko poonan o katharo' iran a: Amay ka so Ijma' na sii ko maggtas na da' a gona niyan, na amay ka sii ko antaan a pamikiran na mustahil so kaopakat on ko kasabota ko isa a maana na di anan khatarima'.

Ka amay ka aya mapipikir iran ko gtas na so kaggtas o kiatankd iyan a go so kapakatotoro' iyan, na kna' o ba giyanan i bandingan tano ka kagiya kna' o ba anan darpa' a Ijtihad, na amay ka aya bantak iran na so maggtas i kiatankd ogaid na antaan a pamikiran so kapakatotoro' iyan, na mataan a amay ka miaknal iran na so kiaknala iran on na di khasanaan sa patoray dn a maploba so bantak o kitab sankoto, sa da' a makasasapar roo ko kaopakat iran ko isa a kokoman ko masa a kitoroon on o manga karina sa mapayag kiran langon, sa so datar oto na maptharo ko dalil a antaan a pamikiran, sa so kiataks iran ko kaopakat ko kokoman sa datar o kaopakat ko kakhababayai ko pangn'nkn na kataks oto a mbida' (qiyas maal fariq) ka kagiya so kakan na aya phagonotan iyan na so kabaya' a go so waraan a so manga taw na mbidabida' siran ko manga kabaya' iran a panaantaaman, na di san khitaks so kokoman a kitab ka kagiya skaniyan na phagonot ko dalil sa anda dn i kandakl o kapasang ko kapagijihad ko manga taw na go iran plolobaa so Dalil a kitab na matatankd a khaopakat siran ko kokoman a miakowa iran a phoon ko Dalil.

So pamikiran a ika dowa: A skaniyan so kakhaparo o kaadn o Ijma' ko ginawa niyan ogaid na kna' o ba bagr a dalil a giyanan so kpit o *an Nidham* a go so sabaad ko manga Shi'ah a Imamiyyah. Sa aya phapasodan iran na so Ijma; na da a rowar sa Ijma' o pizakatawan. Na amay ka so katharo' o oman i isa na di phakapatoray ko kata'o sabap ko kababaloy niyan a kna' o ba mapapalihara ko karibat na datar oto so manga katharo' iran ko oriyan o katimo' iran ka kagiya so kakharibat na di ron mapopokas ko oriyan o kiaopakat ka kagiya oman i isa kiran na manosiya ko da iran pn kaopakat na so manosiya na di pindiara' ko karibat na sii ko oriyan o kiaopakat na siran na manosiya a kna' pn o ba mapapalihara ko karibat sa da dn maalin so manga waraan iran a go so sipat iran, sa opama ka thimotimo' so manga bota na oman i isa kiran ko kisisibay niyan na bota na di khabaloy ko oriyan o katimo' iran a ba phakailay, sa bota siran ko da iran pn kaopakat a go sii ko oriyan o kiaopakat iran.

Sa giyankanan a katharo' na binasa a go da' a ptharo'on a rowar ko taw a biota o Allāh so pamikiran iyan a go so kailay niyan sa pzankaan iyan so kamamasaan a maggdam. Sa so baraakal na di niyan khagaga so kasankaa ko mataan a khatatap sabap ko Ijma; so nganin a di matatatap ko masa a katitinanggisa sii ko manga nganin a maggdam, ka so sakataw na di niyan khagaga so kaawidi ko mala' a watang na o matimo' siran na khakna iran so kaawidi ron.

Go so saami a pangn'nkn na di phakaosog sa pkhaor na o kaomani sa madakl a saami na phakaosog, sa datar oto so sathak a ig a di phakabolong sa kawaw, ogaid na o makapamagomana so madakl a sathak na phakabolong sa kawaw, na o miatankd anan ko manga nganin a maggdam (umur hissiyyah) na khapakay a manggolawla ko manga btad a kitab.

So pamikiran a ika tlo: Skaniyan so mataan a so Ijma; na khaparo ko ginawa niyan a go skaniyan na bagr a dalil ogaid na sarat iyan a mitapi sankoto a miaopakat so taw a matndn a giyanan so kpit o kadaklan ko manga Shi'ah a Imamiyyah. Sa tiarima' iran so Ijma' ogaid na di khamataan inonta bo' o maadn a pd o miaopakat so Imam a Ma'sum a di kharibat. Sa giyanan na khabaloy niyan so Ijma' a bagr a dalil a matag bontal a da' a bali niyan, ka kagiya so katharo' o Imam sii kiran

na bagr a dalil ka kagiya skaniyan na di kharibat, na so kinisarat iyan a kabaloy o Imam a pd iran na khabinasa niyan so kabagr a dalil o Ijma' ko onayan iyan, sabap sa kagiya khabaloy so dalil ko kaopakat iran a so katharo' o Imam kna' o ba so kiaopakat o manga Mujtahidin ko katharo' o salakaw kiran. Sa piyag o manga kitab iran a so Ijma' na pzawa ko katharo' o Imam a Ma'sum a skaniyan ko pamikiran iran i dato o manga Ulama a go maaadn ko langowan o masa sa adn oto a mapapayag a lomalangkap na adn pman a misosoln a romirirong.

Sa aya lawan roo sa kapapayag na gowani a izaan siran ko arga o Ijma', na pitharo' iran a: A so Ijma' na di ami ptharoon a Ijma' sii dn sa poonan ogaid na o izaan rkami so Ijma' na ptharo'on ami a bagr a dalil amay ka maapd iran so Imam, sa taman sa apiya so kalangkapan a taw na o maopakat siran sa pd iran so Imam a Ma'sum na khaadn ankoto a kiaopakat iran a Ijma'. Sa datar o igira pitharo' rkami a so sagorompong a pd iran so Nabi, a ino so katharo' anka'i a sagorompong bagr a dalil, sa aya izmbag ami na skaniyan na bagr a dalil apiya pn da' a rarad o katharo' ankoto a matitimo' sa so bo' so katharo' o Nabi na aya mabagr.

Phoon roo na tiaarif iran so Ijma' sa; Skaniyan so kiaopakat a pzawa' ko katharo' o Ma'sum mlagid o so bo' so sagorompong a miakalidas (al-Firqah an Najiyah) antaa ka ba kiran minioman so lompokan o manga Muslim. A skaniyan na bagr a dalil a gtas ka kagiya so katharo' o Imam a Ma'sum na bagr a dalil, sa datar oto so pphakasawa on. Sa giyanan i pamikiran o Shi'ah a Imamiyyah ko kababaloy o Ijma' a bagr a Dalil, sa di dn anan mangingindaw sa osayan, ogaid na tharo'on tano a; Mataan a da dn a Ma'sum (taw a di kharibat) a rowar ko manga Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii ko nganin a ipzampay ran a phoon ko Allāh, sa so Ijma' a iniropa iran na da oto a rowar sa bagr a dalil a matag bontal a phipils a gii ran tharo'on sa smbag ko manga taw a somosopak kiran ko paratiaya iran, sa da' a arga' iyan a khaaloy sii ko manga Dalil o manga kokoman.

So pamikiran a ika pat: Na so Ijma' na bagr a Dalil ogaid na matitin's sa sii bo' ko Ijma' o manga Sahabah a giyoto so pikhpitan o ad Dhāhiriyyah.

Sa pitharo' iran a: So Ijma' na di khaadn inonta bo' o nggolalan sa tankda o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a giyanka'i a manga taw na siran so miakamasa roo sa di ron pd so salakaw kiran, go kagiya so Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na biantog iyan siran sii ko manga Hadith a madakl a katotokawan a siran bo' i missnggay sii sankai a Sakasakaw (al Karamah) a so kapapalihara iran o ba siran maopakat ko karibat.

Sa aya smbag kiran na mataan a so Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na biantog iyan siran a go biantog iyan so manga taw a phakasalono' ko oriyan iran ko katharo' iyan a: Aya mapiya ko manga masa na so masa ko a matatago' ako ron, oriyan iyan na so siran oto a phakatondog on, oriyan iyan na so siran oto a phakatondog on. Sa giyoto na makatotoro' sa mataan a so dow a masa a makathotondog na maapd siran ko ropan a mapiya, a go so manga dalil ko kabagr a dalil o Ijma' a skaniyan so kaphakisabotan iyan so kapapalihara o Ummah ko kaopakat iran ko karibat na langkap sa di missnggay sa ba sii bo' ko mattno' a masa a di ron pd so salakaw ron, sa da' a dalil ko kiatndo' iyan a rowar ko pitharo' iran a: Da a Ijma' inonta bo' ko tiankd on o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a aya maana niya na so kiapakitokawi niyan ko manga kokoman sa di niyan khibgay a sabot so katitins iyan ko manga Sahabah ka kagiya so salakaw ko Sahabah na minitogalin kiran so manga Hadith o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go kiatokawan iran sa da a mbidaan iran sii sankai a katampar.

Sa so kamataani ko Ijma' sii ko sagrompong a *ad Dhahiriyyah* sa datar o kiasawa'i ron o Ibn Hazm na kna' o ba so kamataani ron sii ko Jumhur. Ka skaniyan oto sii kiran na kna' o ba dalil a salakaw ko manga titayan ogaid na skaniyan so kiaopakat ko nganin a miatankd a pd ko agama sa minggolalan sa patoray, sa da dn a kapzanka' on o isa bo' a pd ko manga taw o Islam ka datar o kazahadat, a go so kawawajib o sambayang a go so powasa ko Ramadhan.

Go da' a sankaan a so kaopakat ko kiatokawan a pd ko agama sa patoray na kna' o ba pd ko Ijma' a so gii tano pamagosayin a skaniyan so dalil a pzawa' ko kokoman o Allāh ka kagiya so datar anan a sason a pd sa manga kokoman na tatap sa minggolalan ko manga dalil a gtas a di dn makapangingindaw sa Ijma' a phakasawa' on.

So pman so kiaopakat ko kinitogalin o Sunnah o Rasulullah ﷺ na da' a ba san Ijtihad sa taman sa mabaloy a Ijma' ka kagiya so kapkhitogalin o Sunnah na di misasankot ko Ijtihad ogaid na khaadn a phoon ko taw a khapakay a mitogalin iyan so Sunnah mlagid o skaniyan na Mujtahid antaa ka di.

So Pamikiran a ika lima: Na skaniyan so mataan a so Ijma' na bagr a dalil a mamamantk sa da' a mbidaan o isa a masa ko isa a salakaw, a giyanan i pikhpitan o kalankapan a manga Ulama a pd kiran so pat kataw a manga Imam, sa inidalil iran ko katharo' iran so Kitab so Sunnah a go so pamikiran.

So sii ron ko Kitab: Na so manga Ayat a miakanggonana'o ko rinayagan iyan sii ko kabagr a dalil o Ijma' sa kna' o ba titayan so kapakatotoro' iyan a phakabgay sa sabot a gtas a go pthakna' on so pamikiran. Sabap roo na pitharo' o al Amidi a: So kakhpiti ron na miaadn a makatotoro' sa antaan a pamikiran a kna' o ba gtas.

Pd on so katharo' o Allūh a: *Sa taw a sankaan iyan so Rasul ko oriyan o kiarinayag on o Toro'an sa aya onotan iyan na so salakaw ko lalan o miamaratiaya na isompl ami ko pianarigan iyan na iyawn ami skaniyan ko Jahannam a marata' a khabolosan.* (an Nisa' 115).

Sii sankai a ayat na piamagitaan o Allāh so taw a aya onotan iyan na so salakaw ko lalan o miamaratiaya sa izold iyan ko Jahannam a skaniyan na pagita' a mala' a makatotoro' sa so okit o salakaw ko miamaratiaya na batal, na so bala' iyan a so lalan o miamaratiaya na aya ontol a bnar, na so kiaopakatan ko manga Mujtahidin a pd ko miamaratiaya na skaniyan i lalan o miamaratiaya a bnar a so wajib so kaonoti ron a go haram so kasopaka on.

Go sii ko ayat na tinimo' iyan sii ko pagita' iyan ko kasankaa ko Rasul (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so kaonoti ko salakaw ko lalan o miamaratiaya, sa so kahaharam o kasopaka ko Rasul (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na datar o kahaharam o kanoti ko lalan o salakaw ko miamaratiaya sa di khapakay o ba matimo' so Haram a go so kna' o ba haram sii ko pagita', na so Ijma' na okit o miamaratiaya na khabaloy so kaonoti ron a wajib na di khabaloy a wajib opama ka kna' o ba bagr a Dalil.

Go pd roo so katharo' o Allāh a: *Go datar oto a bialoy ami skano a Ummah a lmbak (maontol) ka an kano mabaloy a manga saksi ko manga taw.* (al Baqarah 143). Na aya lmbak ko langowan o shayi' na so maontol on sa so ayat na bialoy niyan siran a

manga oontol sii ko katitimo' iran sa di siran kaopakat ko ribat a skaniyan na mipapatoray ko pindiara (Ma'sum) na so Ma'sum na wajib so kaonoti ron, ka kagiya da' a ptharoon iyan a rowar ko bnar, sa datar oto a so kiawajib o kaonoti ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), na wajib mambo' so kaonoti ko Ijma' a go so kanggalbka on.

Go adn a manga ayat a salakaw ogaid na di makalilidas ko mablang a osayan ko kapakatotoro' iyan sa di khasanaan a skaniyan bo' ko kaphakatoro' ko kabagr a dalil o Ijma' .

So pman so Sunnah; Na skaniyan i mabagr a Dalil ko bagr o Ijma' sa datar o kiatharo'a on o al Gazali sii ko Kitab iyan a al Mustasfā.

Sabnar a miatankd so manga Hadith a manga pipiya a lomalangkap a makatotoro' sii ko katimbl iyan sii ko kapapalihara anka'i a Ummah ko kaopakat iyan ko karibat a go so kadadag, sa tatap dn a mapapayag a go lomalangkap sa da dn a somianka' on a isa bo' sa taman ko masa o *an Nidham* a skaniyan i paganay a somanka' ko kabagr a dalil o Ijma'.

Pd roo so pianothol o Umar bin al Khattab a mataan a so Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a: *Sa taw a kababayaana iyan so kapakadarpa' ko Sorga na darkt ko sagorompong (al Jama'ah) ka mataan a so shaytan na pd o sakataw, na skaniyan ko dowa kataw na mawatan.* Go pd roo so Hadith o Mu'ad a pitahro' iyan a, pitharo' o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a tlo a di siran priitn o poso' o Muslim, so kapagikhlas ko galbk sa soasoat ko Allāh, so kaosiyati ko manga olowan ko pagtaw, a go so kadarkt ko ompongan o manga Muslim.

Go pd roo so Hadith a: *So lima o Allah na pd o sagorompong na sa somibay na misibay ko Naraka.* Go pd roo so Hadith a: Mataan a so Allāh na di niyan thimoon so manga Ummat akn ko kadadag. Go so Hadith a: Piangni akn ko Kadnan ko a di kaopakat o manga Ummat akn ko kadadag na inibgay niyan rakn. Go pd roo so Hadith a, Da maadn so Allāh i ba niyan timo'a so Ummat akn ko karibat. Go so Hadith a: Go tatap dn so Ummat akn a papayagn iran so bnar sa taman sa makaoma so sogoan o Allāh.

Giyanka'i a manga Hadith na pianothol skaniyan o manga ala ko manga Sahabah, sa apiya pn so kadaklan on na Hadith a Ahad ogaid na maiisaisa sii ko maana a so kapapalihara ankai a Ummah oba matimo ko karibat, sa so kiaompongan kiran na bnar a patot so kaonoti ron, sa inipangoyat o Rasul so kaonoti ko kiaompongan ko katharo' iran, a go piakipananggilaan iyan so kasopaka on.

Sabnar a miatoon ko sorat o Umar ko manga Kali niyan a; Kokomn ka so madadalm ko Kitab o Allāh, na o da on na sii ko Sunnah o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), na o da on na sii ko kiaompongan ko manga pipiya i amal (Salihin), sa so datar oto na miakapoon pn ko Ibn Mas'ud sa da dn a somianka' kiran a isa bo' a pd ko manga Sahabah sa lagid o miaadn a Ijma' sii sankoto.

So pman so Akal: Na skaniyan so tiankd o as Sarakhsi ko kitab iyan a Usul.

A mataan a so Allāh na bialoy niyan so Rasul (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a kaposposan o manga Nabi sa da dn a Nabi ko oriyan iyan, go inikokom iyan so kakhatatap o Shari'ah niyan sa taman ko alongan a Qiyamah, sa piayag oto o Rasulullah ko katharo' iyan a:

1. So kakomplito o Hadith na pianothol o al Imam as Shafi'i sii ko Risalah niyan a miakapoon ko Salman bin Yasar a pd ko manga Imam ko Tabi'in a so Umar Bin al Khattab na piangosiatan iyan so manga taw sa al Jabiyyah sa pitharo iyan a; Mataan a so Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na tominindg rkami sa datar dn ankai a katitindg akn rkano sa pitharo iyan a; *Sakawa niyo so manga sahabat akn oriyan iyan na so phakasalono kiran oriyan iyan na so phakasalono kiran oriyan iyan na khapayag so kapamokhag sa taman so so mama na pzapa a da pangnii sa sapa ago pzaksi a da pangnii sa saksi, tanodan a sa taw a kababayaan iyan so dayaan ko Sorga na darkt ko sagorompong ka mataan a so shaytan na pd o sakataw na skaniyan ko dowa kataw na mawatan go oba adn a isibay o mama a babay ka mataan a so shaytan na ika tlo iran, na sa taw a ikababaya iyan so manga pipiya niyan na go makarata on so manga marata iyan na skaniyan na mapaparatiaya. Sa pitharo o as Shafi'i a aya maana o kinisogoon o Rasul ko kadarkt ko sagorompong iran na daa maana niyan a rowar ko kaonoti ran ko p'halaln o sagorompong iran ago so p'haramn iyan ago so kapangongonotan iyan, na sa taw a tharoon iyan so katharo o sagorompong na skaniyan na domiarkt ko sagorompong na sa taw a sankaan iyan so katharo o sagorompong na skaniyan na sianka iyan so kadarkt ko ompongan iran. Sa pkhaadn so kapphakalipat sii ko kazagomparak, na sii ko katitimo na mawatan on so kapphakalipat sii ko maana a Kitab odi na Sunnah odi na Qiyas.*
2. Pianothol o as Shafi'i ankanan a Hadith a miakapoon ko Ibn Mas'ud a so Nabi ﷺ na pitharo iyan a: Inikalimo o Allāh a oripn a mian'g iyan so katharo akn na minilaha iyan ago siabot iyan ago tionay niyan, khasalak a adn a maawid sa fiqhi (kokman) a knao ba Faqih (mala i sabot ko kokoman), ago khasalak a so maawid sa fiqhi na khaawidan iyan ko lawan on sa kala i sabot, tlo a di ron pndonsiyan ago mriit so Muslim, so kapagikhlas ko galbk sa soasoat ko Allāh, so kaosiati ko manga Muslim, so kadarkt ko ompongan iran ka mataan a so pangni ran na makaliliot kiran ko talikhodan iran, sa pkhalinding iyan siran ko shaytan ago so kadadag.

Tatap dn so sagorompong ko manga Ummat akn a papayagn iran so bnar a di siran khabinasaan o taw a somanka' kiran. Sa di dn dowadowa na so Shari'ah niyan na mapapayag ko manga taw sa taman ko kabankita ko doniya sa sabnar a miapotol so Wahi ko kiapatay niyan, na miaknal tano a aya okit o kakhatatap o Shari'ah niyan na so kiapaliharaa o Allāh ko Ummat o Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) o ba siran maopakat ko kadadag, ka kagiya so kaopakat ko karibat na phakatonay sa kakhada' o Shari'ah niyan na giyoto na makasosopak ko kapasadan o Allāh a thatapn iyan so Shari'ah niyan, na amay ka miatankd so kapapalihara o Ummat ko kaopakat ko kadadag, na miaadn a so kiaompongan kiran na datar o mian'g ko Rasulullah, na so mian'g on na khawajib iyan so katokawi ron sa gtas na so kiaompongan kiran na khakowa niyan so kokoman iyan. Na go so datar oto a osayan na sii ko Usul o Fakhr al Islam a so al Bazdawi.

Sa giyanka'i a manga Dalil ko katitimo' iyan na phakisabotan iyan so kapapalihara o Ummah phoon ko karibat, sa anday kaopakat o manga lalantas i pamikiran a manga Ulama sii ko Shari'ah – a di siran khaopakat inonta sii ko nganin a adn a dalil on a kitab – na so kiaompongan kiran na bagr a dalil a patoray so kanggalbka on sa da' a mbidabidaan o masa ko isa a masa, ka kagiya so manga Hadith na mapayag a kiatharo'a niyan ko lapiyat o Ummah a skaniyan na khamataan ko miamaratiaya a pd ko manga Sahabah a go so miakasalono' ko oriyan iran, sa sa taw a tinsn iyan so

Ijma' sa sii bo' ko Ijma' o manga Sahabah na sabnar a tindo' iyan so dalil a lankap sa da' a ba on miakatndo', sa so tindg iran na malobay.

Manga Oripn o Allah

Miagdam iyo a so bandingan ko Ijma' na pd ko managa dadalm i maana a bandingan, sa inosay tano ka an pkhaomani so sabot iyo ko Shari'ah a giyanan i kapapadalman ko manga kokoman o Allah, sa miapayag rkano imanto a so pankatan o manga ulama sankai a ummah na tanto a maporo' a datar siran sa pankatan ko manga Nabi ko mbawataan o Israel.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

*Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kullī
dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.*